

Mgr Jan FRANIA
12, ch. des Falaises
1723 MARLY / FR
Tel. 037 / 46 44 59
C.C.P. Fribourg 17-976

Bulletin Paroissial de la Mission Catholique Polonaise en Suisse

Biuletyn Parafialny

Katolickiej Misji Polskiej

w Szwajcarii

Nr. 3/218.

Marzec - Kwiecień

1987.

Wielki Post.

4 Marca, z środą popielcową weszliśmy znowu w okres Wielkiego Postu.

W tym okresie winniśmy na nowo skonfrontować nasze postępowanie z tym, co dla nas zrobił i nadal czyni Bóg. Czy uznajemy Jego wyższość nad nami, czy też wynosimy się ponad Jego ocenę dobra i zła, jak to już uczynili nasi przodkowie w raju i, co my sami skłonni jesteśmy czynić na codzień. Bóg, Stwórca i Pan nieba i ziemi zesłał na świat Syna Swojego - Jezusa Chrystusa -, który stawszy się człowiekiem nie szczędził trudów i znojów apostołskich,

aby ludzkości objawić nieskończoną dobroć i miłosierdzie Boga. Naukę Swą i działalność przypieczętował Swą męką, śmiercią i zmartwychwstaniem. To dzieło zbawcze Syna Bożego dokonuje się nadal przez działanie Ducha Świętego w Kościele, w szczególności w Sakramentach Świętych. Należy więc skorzystać z okazji dawanej nam co roku w czasie naszych krótkich rekolekcji. Wbrew rozpowszechnionej praktyce w wielu parafiach, mam na myśli nabożeństwa pokutne z zbiorową absolicją, nikt nie jest zwolniony z wielkopostnej spowiedzi indywidualnej.

Życzę na ten okres odnowy wewnętrznej, a na Święta Zmartwychwstania Pańskiego wielu radości i łask Zmartwychwstałego.

* * *

W Wielką Niedzielę, po Mszy św. w Monthey rozłożył swoje stoisko Kiermasz Książki Polskiej. (19 IV 1987!)

Jan Franja

ZMARTWYCHWSTANIE PAŃSKIE. KONTYNUACJA W KOŚCIELU.
 Z poświęcenia kamienia węgielnego pod kaplicę w Marly 26 go czerwca 1966.

26 go czerwca 1966 liczne rzesze Polaków i Szwajcarów zebrały się o godz. 16.30 w kaplicy OO. Sakramentarzystów, gdzie Rektor Misji, O. J.M. Bocheński O.P. odprawił milenijną Mszę św. Kazanie o wspólnocie chrześcijańskiej w ramach Mistycznego Ciała

Chrystusa wygłosił ks. Frania. Polacy uczestniczący w tej św. Ofierze śpiewali pieśni kościelne dostosowane do poszczególnych części Mszy św.

Po Mszy św. wszyscy przeszli do Domu Polskiego w Marly, gdzie O. Rektor Bocheński przywitał J.Em.ks. Kardynała Karola Journet, J.E.ks. Biskupa Franciszka Charrière, przedstawicieli władz kantonalnych, Syndyka miasta Fryburga, władze gminne z Marly le Petit, przedstawicieli Uniwersytetu Fryburskiego, oraz duchowieństwo i wszystkich obecnych. Następnie nakreślił krótką historię naszego Domu i projektu jego rozbudowy, jako ośrodka kulturalnego, przy czym wspominał promotora tej idei śp. prof. Alfonsa Bronarskiego, oraz śp. Mazikową, która zapisała swą spuścizną na Dom.

Z kolei przemówił ks. Biskup Charrière, który przypomniał ile nici wspólnych łączy Fryburg, Uniwersytet i ludność z Polską i Polakami.

Po odczytaniu aktu fundacyjnego przez ks. Franię, kamień węgielny poświęcił ks. Kard. Karol Journet. Podpisany dokument został zamurowany w kamieniu. Odśpiewaniem Boże coś Polskę zakończono oficjalną uroczystość.

W części nieoficjalnej była okazja, przy lampce wina, pogwarzenia z spotkanymi znajomymi. Całość wypadła, według wypowiedzi ks. Kardynała Journeta, godnie. Przy tej okazji należy wspomnieć gest, jaki zrobili pracujący przy przekładaniu wodociągu i kabla telefonicznego robotnicy włoscy. Mieli oni sprzątnąć stare rury i wyrzucić na śmieci. Zamiast je wyrzucić sprzedali je, a sumę uzyskaną, 12.- fra., wręczyli "na kaplicę" ks. Frani.

DWUDZIESTOLECIE POŚWIĘCENIA KAPLICY W MARLY. 1967 - 1987.

1967

Niedziela 30 kwietnia zostanie dniem historycznym w dziejach Polonii Szwajcarskiej. Tego bowiem dnia dzieło wspólnych wysiłków i ofiar całej naszej kolonii, Dom

i Kaplica Tysiąclecia w Marly le Petit, zostały poświęcone przez ks. Bpa Hubina. Uroczystość rozpoczęła się przywitaniem ks. Bpa przez Rektora Misji O. J.M. Bocheńskiego O.P. Nastąpiły obrzędy poświęcenia kaplicy zadedykowanej św. Janowi Kantemu, profesorowi na Wszechnicy Krakowskiej i wielkiemu dobroczyńcy. Mszę św. koncelebrowali z ks. Biskupem O. Rektor Bocheński O.P. i ks. Henryk Zimoń SVD. Podczas Mszy św. Ks. Biskup udzielił Sakramentu Bierzmowania ośmiu osobom. W kazaniu podkreślił ks. Biskup, że czynnikiem najsilniej cementującą wspólnotę narodową w kraju i na obczyźnie jest nasza wiara. Z obecnych w kaplicy 200 osób, liczni wierni przystąpili do Komunii św.

Wspólny obiad zjednoczył w hotelu Croix Blanche 145 osób. W imieniu Polonii słowa powitalne skierował do ks. Bpa p. Stan. Karolus, prezesa ZOP, na co ks. Biskup odpowiedział usprawiedliwiając się, że nie przybył do nas wcześniej, ale każda z jego funkcji wymaga więcej czasu, niż nim dysponuje.

Po obiedzie odbyło się w sali nowego domu zebranie, na którym O. Rektor Bocheński i architekt, p. Z. Frągowaki zdali sprawozdanie z działalności Komitetu milenijnego i z budowy. W dyskusji wzięło udział wielu z zebranych. Uroczystość, jak i zebranie poobiednie przekonało niektórych wahających się, że dokonano dzieła pięknego i pożytecznego.

N.B.: POPRZEDNIE DWA SPRAWOZDANIA SA ODPISEM RELACJI Z 1966/1967 R. W BIULETYNIE PARAFIALNYM.

25-LECIE BIULETYNU PARAFIALNEGO KATOLICKIEJ MISJI POLSKIEJ.

MAJ 1962

MAJ 1987.

BIULETYN PARAFIALNY
Polskiej Misji Katolickiej w Szwajcarii.
Nr. 1.   Maj   1962

DO CZYTELNIKÓW

W latach 1944/45 wypadało mi pełnić dość niezwykły urząd kapelana komendy placu Rzym. Mieliśmy wtedy wielkie możliwości i gdybym się był około tego zakrzętnął, pozostałoby po nas w Wiecznym Mieście nie mało tablic w kościołach, a może i nawet jaki pomnik granitowy. Może szkoda, że nie zakrzętnął, ani ja, ani nikt z nas wtedy w Rzymie. Ale w gruncie rzeczy nie żałuję. Uważałem wtedy, że historię należy robić, a nie stawiać jej pomniki. Tak i tworzyliśmy historię, każdy na naszą małą miarę. Ja sam robiłem wtedy prasę religijną z Korpusu - przez pewien czas miałem aż 11 różnych organów.

Przypominają mi się, te dawne czasy w chwili, gdy puszczały w świat nasz mały biuletyn. Raz, że to przecież rodzaj czasopisma, a po wtóre, bo już przeszło 10 lat temu

J.E. Ks. Arcybiskup Cawlina założył naszą Misję w Szwajcarii. Nie święciliśmy jubileuszu i nie wydaliśmy "pomnikowej" broszury.

Ale kiedy myślę o tych latach naszego życia w Szwajcarii, myślę znowu, że to nie jest tak źle. Żyliśmy z łaski Bożej w tym czasie i pracowaliśmy. Nasza mała kolonia - tysiąc dusz zaledwie - uczyniła dla chwały Bożej, dla Polski, dla dobra bliźniego nie mało. Historyk tego może nie dostrzeże, ale kto zna nasze stosunki, ten wie, że Polacy w Szwajcarii nie potrzebują się wstydzić.

A ostatecznie i pomnika nie zabrakło. Tym pomnikiem, jeśli go tak nazwać można, jest nasz dom - probostwo w Marly le Petit. Jesteśmy jedną z trzech tylko Misji Polskich, które taki dom posiadają. Ważniejszy i większy od niego pomnik, to życie wiary i życie polskie, któreśmy w naszych duszach utrzymali.

To wszystko jest naszym wspólnym dziełem. Zwracając się do Was, drodzy Czytelnicy naszego Biuletynu, w pierwszym numerze z pozdrowieniem w imię Boże, chciałbym ze serca za współpracę, za pomoc podziękować i prosić, abyśmy mogli dalej Bożej i Polskiej sprawie razem służyć.

O. J.M. BOCHEŃSKI O.P.

Program nabożeństw i rekolekcji:

8.III.87	BERN, kościół św. Mikołaja z Flue, Ostring	10.15
	MARLY, kaplica polska	18.00
	ZURYCH, krypta kościoła Serca Jezusowego, Aentlerstr. Wiedikon	18.00
	GNADENTHAL, Krankenheim	11.00
	LUCERNA, Sentikirche, Baselstr.	17.00
14.	ST. GALLEN, kaplica Serca Jezusowego w katedrze, rekolekcje i spowiedź	18.00
	WINTERTHUR-TOSS, Nögelseestr. 46, rekolekcje i spowiedź	20.00
15.	ST. GALLEN, Msza św., kaplica Serca Jezusowego w katedrze	11.00
	WINTERTHUR-TOSS, Nögelseestr. 46, Msza św.	11.15
	GNADENTHAL, Krankenheim	11.00
	LUCERNA, Sentikirche, Baselstr.	17.00
	ZUG, kaplica Matki Boskiej	15.00
	LUGANO, Istituto Elvetico, droga krzyżowa, spowiedź i Msza św.	17.45
21.	ZURYCH, krypta kościoła Serca Jezusowego, Aentlerstr. Wiedikon rekolekcje i spowiedź	19.30
22.	ZURYCH, krypta kościoła Serca Jezusowego, Wiedikon, Msza św.	10.45
	WETTINGEN, krypta kościoła św. Antoniego, Msza św.	18.00
	GNADENTHAL, Krankenheim	11.00
	MONTHEY, kościół parafialny	16.00

29.III.	ROGGWIL, kościół parafialny, spowiedź i Msza św.	16.00
	NEUCHATEL, chapelle de la Providence, spowiedź i Msza św.	11.00
4.IV.	GENEWA, kościół św. Teresy-Champel, rekolekcje i spowiedź	19.30
	LOZANNA, Mont Olivet 19, rekolekcje i spowiedź	18.00
	BAZYLEA, Theresianum, Austr. 70, rekolekcje i spowiedź	18.00
5.	GENEWA, kościół św. Teresy-Champel, av. Peschier, Msza św.	9.15
	LOZANNA, Mont Olivet 19, Msza św.	9.45
	BAZYLEA, kościół francuski, Feierabendstr.	11.30
	GNADENTHAL, Krankenhaus	11.00
	SCHWYZ, kaplica OO. Kapucynów	14.00
	LUCERNA, Sentikirche, Baselstr.	17.00
	LOCARNO, Sta. Caterina	18.00
12.	BERN, kościół św. Mikołaja z Flue, Ostring	10.15
	MARLY, kaplica polska	18.00
	GNADENTHAL, Krankenhaus	11.00
	LUCERNA, Sentikirche, Baselstr.	17.00
	ZURYCH, krypta kościoła Serca Jezusowego, Wiedikon, Aemtlerstr.	18.00
16.	MARLY, Msza św. Wielkiego Czwartku	20.00
	GNADENTHAL, Msza św. " "	20.15
17.	BERN, kościół św. Mikołaja z Flue, Ceremonie Wielkiego Piątku	17.00
	MARLY, kaplica polska " " "	15.00
	GNADENTHAL, Krankenhaus " " "	19.15
18.	BERN, kościół św. Mikołaja z Flue, Ceremonie Wielkiej Soboty, święcenie pokarmów	18.00
	MARLY, kaplica polska, Ceremonie Wielkiej Soboty, święcenie pok.	21.00
	GNADENTHAL, Krankenhaus, " " " " "	19.15
19.	BERN, kościół św. Mikołaja z Flue, Ostring, Msza św.	12.30
	MARLY, kaplica polska, Msza św.	10.30
	GNADENTHAL, Krankenhaus	11.00
	LUCERNA, Sentikirche, Baselstr.	17.00
	ZUG, kaplica Matki Boskiej	15.00
	MONTHEY, kościół parafialny	16.00
20.	ASCOMA, collegio Papio, spowiedź od 10.30, Msza św.	11.00
26.	MARLY, Rocznica poświęcenia naszej kaplicy - uroczysta Msza św.	11.00
	ZURYCH, krypta kościoła Serca Jezusowego Wiedikon, Aemtlerstr.	10.45
	WETTINGEN, krypta kościoła św. Antoniego	18.00
	GNADENTHAL, Krankenhaus	11.00
	LUCERNA, Sentikirche, Baselstr.	17.00

3.V.87	GENEWA, kościół św. Teresy-Champel, av. Peschier	9.15
	LOZANNA, Mont Olivet 19	18.00
	BAZYLEA, kościół francuski, Feierabendstr.	11.30
	MARIASTEIN, nabożeństwo majowe	17.00
	GNADENTHAL, Krankenhaus	11.00
	LUCERNA, Sentikirche, Baselstr.	17.00
	SCHWYZ, kaplica OO. Kapucynów	14.00
	LOCARNO, Sta. Caterina	18.00

* * *

Komunikaty:

W związku z tym, że co roku w Wielką Sobotę wierni proszą o poświęcenie pokarmów, podajemy zaktualizowaną listę księży polskich przebywających na terenie Szwajcarii. Poszczególne ośrodki zechcą umówić miejsce i termin na poświęcenie potraw z mieszkającym w pobliżu księdzem polskim. Tam gdzie to nie jest możliwe, trzeba by uprosić miejscowego księdza szwajcarskiego o tę przysługę.

✕

Na 20-lecie poświęcenia naszej kaplicy w Marly, 26-go kwietnia, zbierzemy się, jak zwykle przy podobnych okazjach, na wspólnym obiedzie w "Croix Blanche" w Marly. Proszę o zgłoszenie na obiad możliwie najrychlejszej, albo odcinkiem, albo telefonicznie. Obiad będzie w cenie około 15.-- franków.

✕

Z przyjemnością dowiadujemy się, że w Bazylei powstała szkoła przedmiotów ojczystych dla dzieci polskich. Pracę rozpoczął Pan Mgr. Bernard Wahl, za co winniśmy mu wdzięczność. Z przykrością stwierdzić musimy, że na lekcje katechizmu, które zgodził się prowadzić katecheta, zgłosiło się „aż” jedno dziecko ...

Odciska i przesłać na adres Misji (albo tel. 037 46.44.59)

Zgłaszam udział w obiedzie w Marly, 26.4.87 dla ..... osób.

Nazwisko i adres .....

Miejsce i data ..... Podpis .....

Spis Książy polskich w Szwajcarii 25.2.1987

1. Ks. Jan Frania, 12, ch. des Falaises, 1723 Marly o37/46 44 59
2. O. Józef Maria Bocheński O.P., 1, Pl. G. Python, 1700 Fribourg o37/22 28 02
3. Ks. Dr. Dariusz Gabler, Damweg 4, 8952 Schlieren o1/730 11 69
4. Ks. Dr. Bogdan Piwowarczyk, Rte de la Broie 8, 1700 Fribourg o37/26 46 57
5. Ks. Korneliusz Policki, Imp. de la Forêt, 1700 Fribourg o37/28 11 83
6. O. Kazimierz Sroczyński, 25, Gambach, 1700 Fribourg o37/22 17 53
7. Ks. Kan. Jerzy Grabiec, Krankenhaus Gnadenthal, 5523 Nesselbach o57/22 06 20
8. Ks. Kazimierz Walkowiak, 5422 Oberehrendingen o56/22 44 85
9. Ks. Józef Jopek, Bergstr. 1, 6060 Sarnen o41/66 11 91
10. Ks. Marek Górski, Poststr. 34, 8953 Dietikon o1/740 45 10
11. Ks. Krzysztof Żabierek, Buchserstr. 12, 8157 Dielsdorf o1/853 16 66
12. Ks. Tadeusz Bogucki, Sunnetalstr. 1, 8117 Fällanden o1/825 26 00
13. O. Honorat Podleska OFM, Kreuzstr. 19, 8712 Stäfa o1/926 15 72
14. Ks. Dr. Aleksander Grzubecki, Johannestift, 7205 Zizers o81/51 14 04
15. Ks. Dr. Zygmunt Iwicki, 6405 Immensee o41/81 11 33
16. Ks. Janusz Brzoskowski Birkner, Stockenstr. 73, 8802 Kilchberg o1/715 34 11
17. Ks. Bernard Majchrzak, Casa Parrocchiale, 6822 Arogno o91/68 58 94
18. Ks. Henryk Kaszubski, 6611 Loco o93/85 12 12
19. Ks. Janusz Białek, Collegio Papio, 6612 Ascona o93/35 11 51
20. Don Julian Ćmikiewicz, Wartstr. 11, 8400 Winterthur o52/22 93 13
21. Ks. Wojciech Skubis, 6711 Monto Valentino o92/78 12 18
22. O. Nazariusz Kwiatkowski, 29, Montrevers, 1700 Fribourg o37/22 84 91
23. Ks. Dr. Jerzy Sieczyński, Neubadstr. 95, 4054 Basel o61/39 39 45 /Diakon/

KIERMASZ KSIĄZKI POLSKIEJ SPK

Adres pocztowy: Halszka Vincenz
Postfach
8062 Zürich

Telefon 01 312.30.56

19 marca 1987 roku zmarł w Genewie
JÓZEF IGNACY KRASZEWSKI

- U kraterskim Opomnieniu
Sw. Tomasz z Akwinu i
O Dwunastu stopniach Nadużyć
Autor Nieznany 3.90
- Pismo Święte Starego i Nowego
Testamentu 35.30
- D. Beauvois, Polacy na Ukrainie
1831-1863 30.00
- E. Bryll, Adwent
rysunki Andrzeja Wajdy 9.35

- M. Celt, Biali kurierzy 32.30
- D. Habler, Czas ciósów 10.--
- J.I. Kraszewski, Królowa Jadwiga 4.90
- Lwów w naszej pamięci, album 34.60
- F. Raina, Ks. Jerzy Popiełuszko
męczennik za wiarę i Ojczyznę,
dwie części: W służbie Ojczyzny
Proces toruński 37.30
- S. Sobotkiewicz, Syn Człowieczy
opowieść biblijna 19.30
- M. Tymowski, J. Kieniewicz,
J. Holzer, Historia Polski 31.20
- "W czterdziestym nas matka na
Sycbir zesłała..." Polska a
Rosja 1931-42 30.--
- J. Zamojski, Powrót na mapę, 13.80
- historiografia Ziemi Stanisławowskiej
- jeszcze przyjmujemy subskrypcje -

Zmarł ksiądz proboszcz Alfons Eder,
wielki przyjaciel Polski.

Dnia 5-go stycznia 1987 roku zmarł w mieście Zug/ZG ksiądz Alfons Eder w wieku 63-ech lat, były Proboszcz kościoła w Nussbaumen/AG koło Baden. Był to Kapłan żywej wiary, oddany całym sercem Kościołowi i Ojcu św. Janowi-Pawłowi II, człowiek niezwykłej dobroci i szlachetności, gorliwy opiekun swoich szwajcarskich rodaków, ale również obcokrajowców, a w szczególności wielki przyjaciel Polski i nas Polaków.

W trosce o zespolenie wszystkich parafian w jedną rodzinę Bożą, każdego roku, przez osiem lat swego pasterzowania w Nussbaumen/AG, urządzał niedzielę obcokrajowca, zapraszając do koncelebry naszego Ojca Korneliusza Polickiego z

Frybourga oraz wielu książy rozmaitych narodowości. W części rozrywkowej występował również nasz polski Zespół Pieśni i Tańca "Polanie" z Zurychu.

Ze szczególną życzliwością odnosił się do Polaków, co znajdowało wyraz w oddzielnych spotkaniach tylko dla naszych Rodaków, których zapraszał często do swego domu, aby ich ugościć i spędzić z nimi kilka godzin.

Pragnąc przybliżyć wszystkim wiernym kraj Ojca św. Jana Pawła II ksiądz Eder rozpiął i zorganizował dla całej katolickiej gminy kościelnej Kirchdorf/AG w maju 1984 roku pielgrzymkę do Częstochowy pod hasłem "Śladami Jana Pawła II". W ramach tej pielgrzymki odbyło się również spotkanie z ks. kardynałem Józefem Glempem, Prymasem Polski.

Szczerze uznanie i głęboki szacunek dla Polski wypowiadał wielokrotnie w swoich kazaniach, podkreślając, że mimo zaprogramowanego ateizmu, Polacy wciąż jeszcze trwają wiernie przy Bogu: "Polonia semper fidelis".

Proboszcz Alfons Eder doskonale rozumiał, że Polsce nie wystarczy samo podziwianie jej wiary i poparcie moralne, ale niezbędna jest również pomoc materialna. W tej sytuacji kilka razy w roku ofiary składane na tacę w parafii kościoła w Nussbaumen przeznaczane były na Seminarium Duchowne w Warszawie i Krakowie oraz na pomoc w budowie kilku kościołów w kraju. Czynił to bardzo delikatnie ale oficjalnie, zamieszczając informacje o przeznaczeniu składanych ofiar w gazetach i biuletynie parafialnym gminy kościelnej Kirchdorf/AG.

Po ośmiu latach, pełnej poświęcenia pracy kapłańskiej, ze względu na pogarszający się stan zdrowia, ks. Alfons Eder opuścił w dniu 17.8.1986 roku parafię Nussbaumen i przeniósł się do Domu Starców w Zug, gdzie przebywał pod stałą opieką lekarską. Pożegnanie odbyło się bardzo uroczystie przy współkoncelebrze kilku Księży, chórów kościelnych z Nussbaumen i Kirchdorf, oraz chóru młodzieżowego; a ofiary składane na tacę podczas wszystkich nabożeństw pożegnalnych przeznaczyl na Seminarja Duchowne w Warszawie i Krakowie.

W Domu Starców w Zug w Jego schludnym pokoju wzruszający był widok dla nas Polaków, że na Jego biurku nie stał portret miejscowego biskupa..., ale ks. kard. Józefa Glempa i Papieża Jana Pawła II.

Gdy w nocy 5-go stycznia 1987 roku Alfons Eder zamykał oczy przy pełnej świadomości umysłu przez cały czas choroby, Jego ostatnim życzeniem było, aby tak jak w dniach Jego pożegnania z parafią w Nussbaumen, tak i teraz wszystkie ofiary zebrane podczas nabożeństwa żałobnego w kościele św. Michała w Zug zostały przekazane dla Jego polskich Przyjaciół-Księży i na Seminarja Duchowne w Warszawie i Krakowie.

To Jego ostatnie życzenie zostało ogłoszone w nekrologach jak również w szwajcarskiej prasie. Pogrzeb tego wielkiego przyjaciela Polaków odbył się w dniu 8-go stycznia 1987 roku w Zug, a zwłoki Jego złożono na miejscowym cmentarzu przy kaplicy na honorowym miejscu.

W pogrzebie wzięło udział 19-tu Kapłanów, a wśród nich przybyły z Polski ksiądz kanonik E. Nowak, delegat księdza kardynała Józefa Glempa, Frymasa Polski. Na pogrzeb przybyło bardzo dużo wiernych z parafii w Nussbaumen i gminy kościelnej Kirchdorf/AG; nawet z Gemeindeamann'em na czele, wielu Polaków i delegacja Zespołu Pieśni i Tańca "Polanie" z Zurychu w przepięknych strojach krakowskich, którzy uzyskali w prasie szwajcarskiej dużą aprobatę. Polacy z Nussbaumen złożyli na grobie śp. A. Edera piękną świerkową poduszkę, wyłożoną białą czerwonymi goździkami w postaci serca i biało-czerwonymi szarfami z napisem: "Danke - Deine Polnischen Freunde".

Drogi księże proboszczu A. Eder, nasz drogi Przyjacielu! Twoja śmierć napełniła wielkim bólem wszystkich, a zwłaszcza nas Polaków, gdyż rzadko się zdarza znaleźć tak prawdziwego Przyjaciela pośród obcej narodowości. Będzie nam brakować Twojego wielkiego serca, pogodnego uśmiechu, życzliwego słowa i czynnej pomocy. Odszedłeś od nas... to fakt. Pozostanie jednak w naszych sercach wdzięczna pamięć o Tobie w modlitwie, oraz Twoje wezwanie umacnianie więzi z Bogiem i z całą rodziną Chrystusową! Requiescat in pace.

Nussbaumen/AG, luty 1987 r.

Bogumił CHROBOT

FUNDACJA ŚW. ANDRZEJA BOBOLI
Pomocy Polakom w Związku Sowieckim

Drodzy Rodacy!

W ramach działalności Polonii Wolnego Świata(PWŚ) powstała w Kanadzie przed kilku laty powyższa Fundacja. Inicjatorem i dzisiejszym przewodniczącym jest p. Kazimierz Plater. Na jego wniosek Zjazd delegatów PWŚ (jesienią 1984 r.)zalecił organizacjom doń należącym utworzenie oddziałów Fundacji w krajach ich zamieszkania.

W Szwajcarii Fundacja powstała na wniosek prezydium ZOP-u(Związek Organizacji Polskich), przyjętyj jednomyślnie przez delegatów organizacji na Walnym Zebraniu wiosną 1985 r. Uchwalono wtedy przekazanie na konto Fundacji Frs. 660.--, t.j. reszty pozostałej ze zbiórki na dar naszej Polonii dla Jego Świętobliwości Jana-Pawła II z okazji Jego wizyty w Szwajcarii, ponieważ w piśmie towarzyszącym temu darowi(dla przypomnienia Frs. 12'000.--) prosiliłmy Jego Świętobliwość o wykorzystanie go w celach, które stawia sobie Fundacja św. Andrzeja Boboli, na co Ojciec Święty chętnie się zgodził.

W czerwcu 1985 r. delegacja ZOP-u przebywająca w Domu Jana-Pawła II w Rzymie otrzymała potwierdzenie powyższego od opiekuna emigracji polskiej J.E.Ks.Biskupa Szczepana Wesołego.

Wszyscy zdajemy sobie sprawę, że była to przysłówiowa "Kropla w morzu" potrzeba, które są nie tylko ogromne, ale również bezustanne. Ideą przewodnią tworzenia oddziałów Fundacji we wszystkich krajach wolnego świata było właśnie zdobycie dla niej s t a ł y c h dochodów, umożliwiających jak najbardziej ciągłą pomoc naszym Rodakom w Związku Sowieckim. Dorywcze bowiem, nawet coroczne, zbiórki takich dochodów nie są w stanie zapewnić a emigrację polską na nie nie stać, tym bardziej, że i tak już jest ich każdego roku dużo. Chodzi więc o stworzenie krajowych funduszy, z których jedynie oprocentowanie bankowe dostarczać będzie potrzebnych Fundacji dochodów z założonych w banku kont oszczędnościowych, wolnych od jakichkolwiek podatków. Jasnym jest, że im większy będzie zdeponowany w banku kapitał, tym większe będą z niego dochody dla Fundacji i jej możliwości niesienia pomocy. Sam kapitał będzie jednak nienaruszalny.

Dla dalszej informacji należy tu jeszcze dodać, że każdy krajowy oddział Fundacji jest samodzielny, t.zn. niezależny od centrali w Toronto/Kanada, i we własnym zakresie zarządzający wszelkimi sprawami danego oddziału Fundacji. Dochody z kapitału będą przede wszystkim przekazywane do dyspozycji centralnego ośrodka pomocy Polakom w Związku Sowieckim przy Stolicy Apostolskiej w Rzymie. Na wykonanie dokładnie określonego zadania czy akcji pośpieszenia z pomocą Rodakom w ZS w konkretnym wypadku będą mogły służyć również centrali w Toronto w razie otrzymania stamtąd prośby o wsparcie. W wypadku otrzymania z Rzymu lub Toronto jakiegoś zadania do wykonania przez nas, dochody naszej Fundacji zostaną zużyte na miejscu do jego zrealizowania w ramach naszych możliwości, t.j.stojących w danej chwili do dyspozycji dochodów z oprocentowań bankowych. Pomoc z Rzymu, czy Toronto, w razie niedostateczności naszych funduszy do wykonania takiego zadania, jest również możliwa, tak samo jak nasza tamtym centralom.

Uwzględniając otrzymane z centrali Fundacji jej zarzysy organizacyjne, ale przy stosując je do warunków w Szwajcarii, prezydium ZOP-u ustaliło następujące możliwości zostania członkiem Fundacji św.Andrzeja Boboli, oddział w Szwajcarii:

- 1)FUNDATOREM z dożywotnymi prawami członka-założyciela staje się każdy ofiarodawca zobowiązujący się przekazać jednorazowo lub w kilku ratach co najmniej Frs. 500.--(pięćset);
- 2)Dożywotnym członkiem zwyczajnym staje się każdy ofiarodawca zobowiązujący się przekazać jednorazowo lub w 3 ratach co najmniej Frs. 150.--(sto pięćdziesiąt);
- 3)Członkiem zwyczajnym staje się każdy ofiarodawca zobowiązujący się wpłacać roczną składkę w wysokości Frs. 30.--(trzydzieści), jednorazowo lub w 3 ratach.

Dla wszystkich ofiarodawców-członków, którzy wybiorą drogę wpłat ratami, załączamy deklarację do przesłania na adres prezydium ZOP-u, po jej wypełnieniu. Im wszystkim prezydium ZOP-u prześle dalsze przekazy pocztowe. Wszystkie zadeklarowane kwoty powinny być wpłacone do końca bieżącego roku, tak aby w styczniu 1988 mogło być rozesłane każdemu członkowi Fundacji tego-roczone sprawozdanie finansowe.

Przewidując wymienione 3 grupy członków pragnęliśmy dać możliwość wszystkim Rodakom w Szwajcarii zadeklarowania swego udziału w tak doniosłym dziele, jakim jest niesienie pomocy naszym najbardziej potrzebującym, przez prawie wszystkich opuszczonym i zapomnianym Rodakom, rozsiyanym w bezkresnych terenach "nie-ludzkiej ziemi" sowieckiej.

Nie ma wątpliwości, że pomoc ta jest bardzo ograniczona, bo związana z ogromnymi trudnościami, ale jeśli każdy z nas, którego los nie zmusił do życia w tak strasznych warunkach, w jakich ONI żyć muszą, zdoła się na ofiarę miłosierdzia wedle swych choćby najskromniejszych możliwości, to zgodnie z zapewnieniem Ojca Świętego, pomoc, przede wszystkim w postaci małego znaku, że ktoś na świecie o NICH pamięta, jest możliwa. Kosztuje ona niewspółmiernie dużo. Ale tym tam zapomnianym daje sekundę, może nawet, szczęścia, że nie są zapomniani przez absolutnie wszystkich. Jeśli uda się nam takim znakiem pamięci ofiarować IM choćby chwilczką pocieszenia, to mimo, że jest ICH tam ponad 2 miliony, jesteśmy w stanie tego aktu miłosierdzia dokonać, gdy tylko do tego wielkiego, na światową skalę zamierzonego dzieła, przyłączymy się bez żadnego wyjątku WSZYSCY!

Zgodnie z uchwałą Walnego Zebrania ZOP-u zarządem Fundacji, oddział w Szwajcarii, jest każdorazowo prezydium ZOP-u, a kontrolę nad nim sprawuje Komisja Rewizyjna ZOP-u. Roczne sprawozdania z działalności Fundacji otrzymywać będą wszyscy jej członkowie, którym przysługują także również prawo żądania dalszych informacji lub ewentualnych wyjaśnień. Członkowie Fundacji nienależący do żadnej organizacji ZOP-u będą mogli robić to pisemnie, telefonicznie lub osobiście. Natomiast członkowie Fundacji należący do jednej z organizacji ZOP-u przez swego delegata lub osobiście na Walnym Zebraniu ZOP-u, na którym co roku sprawozdanie Fundacji będzie omawiane.

Powyższe ustalenia, choć nie są prowizoryczne, nie muszą obowiązywać na zawsze. Członkowie Fundacji mają prawo zgłaszać pisemne propozycje wszelkiego rodzaju zmian. Np. wniosek do prezydium ZOP-u o zwołanie osobnego Walnego Zebrania członków Fundacji, które ustali innego rodzaju zorganizowanie jej w Szwajcarii (np. osobne jej władze, czy osobny zarząd jej funduszami).

Pragnąc uniknąć dużych kosztów (przede wszystkim opłat pocztowych) zamieszczamy powyższy apel i informację o rozszerzeniu Fundacji św. Andrzeja Boboli na całą Szwajcarię w "Biuletynie Parafialnym" zamiast rozsyłać na indywidualne adresy. Jesteśmy pewni, że spotka się to z aprobatą wszystkich.

Z góry jak najserdeczniej dziękując ofiarodawcom (członkom Fundacji) prosimy o przyjęcie wyrazów prawdziwego szacunku wraz z najlepszymi pozdrowieniami,

Mgr Marian-F. Respond
Prezes Związku Organizacji
Polskich w Szwajcarii

Mgre Jan Franja, Rektor Katolickiej
Misji Polskiej w Szwajcarii

Lozanna, dnia 12.2.1987

Marly, dnia 12.2.1987

PS. Dla ułatwienia wpłat załączamy zielony przekaz pocztowy i prosimy o wyraźne zaznaczenie na jego odwrocie: Na Fundację św. Andrzeja Boboli.

DEKLARACJA CZŁONKOWSKA

Niżej podpisana(y) - Nazwisko:.....

Imię:.....

Dokładny adres:.....

.....
.....

Zgłasza się na członka FUNDACJI ŚW. ANDRZEJA BOBOLI, oddział w Szwajcarii i zobowiązuje się wpłacić kwotę Frs....., jako jej członek Fundator (założyciel), dożywotny członek zwyczajny, zwykły członek (składka roczna). (Niewłaściwe prosimy skreślić).

....., dnia ..... Podpis:.....

KSIĄŻKA

Książka śliczna! Świeci złotem!
Przepych - ale co mi po tem?
Lub po tropie w złotej trumnie?
Na półkach dmących się dumnie?
Z grzbieciem strojnym, z szatą świetną,
Lub mu i kart nie rozetną!
Kiedy czasem przez pół wieka
Nie przemówi do człowieka.
Książka niechaj idzie w świat!
Z dworu na folwark, do chat,
A gdy na szmaty podarta
Zostanie ostatnia karta
I w błoto brudne wciśniona
Na śmierisku kądys kona:
Oddaj jej pakton głąboki -
Tu leż, rycerzu zwłoki.

Józef Ignacy Kraszewski

zernex ag

PACZKI DO POLSKI • PAQUETS EN POLOGNE •
• PAKETE NACH POLEN •

Alle Landstrasse 22
8802 Kilchberg (ZH)

Telefon: 01/715 55 28
Telex: 822648 fda ch

Bank: SKA, 8021 Zürich
Postcheck: 80-5857-7

TERMINY TRANSPORTOW DO POLSKI:
ABFAHRTTERMINEN:
DÉPARTS:

26.01., 9.02., 23.02., 9.03, 23.03., 6.04. 1987

Koniec "POLEN IN NOT".

Zakończyła swoją niezwykle pożyteczną działalność akcja charytatywna pod nazwą "POLEN IN NOT". Idea jej narodziła się 5 listopada 1980 roku, tuż po zwycięskich strajkach sierpniowych w Polsce. Patronował akcji Prymas Tysiąclecia, Kardynał Stefan Wyszyński a po jego śmierci opiekę nad nią przejął obecny Prymas Polski, Kardynał Józef Glemp. Inicjatorem i koordynatorem akcji na terenie Szwajcarii był dyplomowany architekt ETH/SIA, inżynier Zdzisław Pręgowski. W skład komitetu patronackiego weszło wielu prominentów szwajcarskiego życia politycznego, jak choćby obecny członek Bundesratu Jean Pascal Delamuraz czy były Bundesrat Dr. Rudolf Friedrich.

Pięcioletnia rezultatem aktywnej i prowadzonej z wielkim poświęceniem przez Pana Pręgowskiego i jego współpracowników akcji, było zebranie i przesłanie do Kraju 433 ton różnych artykułów żywnościowych, odzieży, lekarstw i sprzętu medycznego na łączną sumę 6.966.460 franków szwajcarskich.

Równoległe do "POLEN IN NOT" inżynier Pręgowski prowadził inną, nie mniej pożyteczną akcję nazwaną "Witaminowymi wakacjami". Dzięki temu z Polski do Szwajcarii przybyć mogło na wakacje 2003 dzieci, które spędziły je wśród gościnnych rodzin szwajcarskich. Dzieci pochodziły z wieloletnich rodzin polonijnych przez parafie a także z domów dziecka i sierotniców.

Tę akcję prowadził Pan Pręgowski nadal. Co 3 miesiące dziesiątek polskich dzieci spędza "witaminowe wakacje" połączone z normalną nauką szkolną w Pestalozzi-Dorf w Trogen. Do tej pory przez tę miłą miejscowość przewinęło się 265 polakich dzieci.

Akcja "POLEN IN NOT" zakończyła się przede wszystkim z braku dalszych środków finansowych. Należy zażądać, że ta tak cenna inicjatywa umarła śmiercią naturalną i to w tak zamożnym kraju jak Szwajcaria zamieszkiwanym przez wciąż niemałą i coraz nieubledną rzeszę polskich emigrantów. A przecież Polska nadal tkwi w beznadziejnym kryzysie i będzie się w nim pograżać dopóty, dopóki panować w niej będzie: "Wiedzy nie słuszny i społecznie niesprawiedliwy ustroj na ziemskiej kuli, źródło wszelkiego dobrodziejstwa i pokoju".

S.n.

KLUB POLSKI

W BERNIE

Postfach 124, 3000 Bern 5
PC-Konto 30-27707

Z A W I A D O M I E N I E

Dnia 8. marca 1987 o godz. 14.30 odbędzie się **WALNE ZEBRANIE** Klubu Polskiego w Bernie w sali parafialnej św. Mikołaja z Flue w Bernie.

W porozumieniu z Rektorem Katolickiej Misji Polskiej w Szwajcarii, Księdzem Prałatem Janem Franią, zaprosił Klub Polski w Bernie profesora Seminarium Warszawskiego - Księdza Doktora Andrzeja SANTORSKIEGO do przeprowadzenia Rekolekcji Wielkanocnych w dniach 17 i 18 kwietnia 1987 w Bernie.

27 - 30 Maja

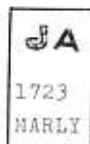
4 dni

LONDYN

za ok. 550 fr.

- Najtańsze usługi dentystyczne w Europie (zarezerwowany termin) ok. 60 % tańsze od Szwajcarskich.
- Największe skupisko Polaków poza Polską w Europie : 3 polskie restauracje, 4 księgarnie, teatr, kino, delikatesy,
- Noclegi w polskim hotelu - Posiłki w Łowiczance (SPK), Zwiedzanie Londynu z polskim przewodnikiem, Możliwość tanich zakupów (kosmetyki, tekstylia, strefa wolnocłowa) Przelot Kloten - Londyn (ok. 1 1/2 godz.); Londyn - Bern. TYLKO 2 DNI Z TWOJEGO URLOPU (28 maja Wniebowstąpienie) Termin ogłoszeń do końca marca. Szczegółowy plan wycieczki, wyjaśnienia, etc. u Jana Koźmickiego, Hohenackerstr. 35, 3027 Bern tel. 031/55 53 65.

Z naszego domu w Marly

W ubiegłym miesiącu należało, według nowych przepisów, dokonać całego szeregu przeglądów i nowych instalacji. Łączy się to ze zwalczaniem polucji powietrza i środowiska. Trzeba było wymienić już w dużym stopniu zużyty palnik do ogrzewania, zrobić przegląd cysterny na mazout, oraz zainstalować urządzenie kontrolne na wypadek uszkodzenia cysterny. Koszt tych prac wynosi 7000.- franków.

* *

Jak już niedawno donosiłem, sprawa drugiego duszpasterza polskiego w Szwajcarii, a więc podziału pracy, utknęła na razie ze strony czynników szwajcarskich na martwym punkcie. Dziękuję księdzu kanonikowi Jerzemu Grabcowi za zaopiekowanie się okolicą Baden, Lucerna i częściowo Zurychem. Proszę go tą drogą o dalszą współpracę. Poprosiłem, aż do uregulowania problemu ze Szwajcarami, Ojca Kazimierza Sroczyńskiego o pomoc w naszym duszpasterstwie w Szwajcarii. Dziękuję i jemu serdecznie za wyrażoną gotowość i, że to udowodnił skutecznym zaangażowaniem się do współpracy. W związku z tym apeluję na nowo o zadeklarowanie się na utrzymanie drugiego księdza, ponieważ, chociaż na okres przejściowy, oznacza to dodatkowe obciążenie dla Misji.

Podziękowania

Tradycyjnym zwyczajem składamy za wszystkie dowody poparcia dla naszej Misji serdeczne Bóg zapłać ! i polecamy nasze potrzeby dalszej łaskawej pamięci i ofiarności.